

เทศน์เช้า วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๗

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

อ้าว! ฟังธรรมะเนาะ ธรรมะเมื่อคืนไปเทศน์นะ เทศน์เรื่องยุคทอง ยุคทองของครูบาอาจารย์ของเรา ถ้าครูบาอาจารย์ของท่านมีคุณธรรม ข้อวัตรปฏิบัติท่านก็วางไว้ให้ตัดแปลงหัวใจใจ มันเหมือนกับทางโลก ทางโลกเขามีศิลปะ เวลาเราไปดูศิลปะเพื่ออะไร? เพื่อกล่อมเกลาคใจใจของเรา ข้อวัตรๆ ข้อวัตรก็เพื่อชำระหัวใจใจ

เวลาหลวงปู่เจี๊ยะท่านพูดไป ท่านเล่าให้ฟังเอง บอกว่าหลวงปู่มันให้จ๊กตอก ท่านบอกว่าทำไมเป็น หลวงปู่มันบอกว่าใครมันเป็นมาจากท้องพ่อท้องแม่ มันไม่มีใครเป็นมาจากท้องพ่อท้องแม่หรือ มันฝึกหัดทั้งนั้นแหละ ฉะนั้น ฝึกหัด ฝึกหัดจนมันทำได้ พอมันทำได้ มันทำเป็นขึ้นมา นั่นละมันทำเพื่ออะไรล่ะ

คูสิ เวลาหลวงตาท่านเล่า เวลาหลวงปู่มัน จะทำไมเจี๊ยะให้หลวงปู่มัน ท่านบอกเลยนะ ท่านนั่งทบทวนะ วันหนึ่งเหล่าได้ ๓ อัน คือว่าท่อมทั้งสติ ท่อมทั้งปัญญา ท่อมหมดเลย ท่อมลงไปทีนั้นเลย การท่อมไปมันคืออะไรนะ มันคืออะไร มันขัดเกล้าใจ เราถึงต้องดูแลใช้ใหม่

ท่านบอกว่าท่านเหล่าไม่เจี๊ยะให้หลวงปู่มันได้วันละ ๓ อันเท่านั้นแหละ วันหนึ่ง ๑๐ กว่าชั่วโมง ท่านเหล่าได้ ๓ อัน ท่านต้องทำให้ละเอียดขนาดไหน

เวลาหลวงปู่มันท่านจะวัดสติของลูกศิษย์นะ ท่านบอกว่า อ้าว! ให้ตัดสบงเว้ย ท่านก็ตัด ๕ ชั้น แล้วท่านก็ให้พระไปคนละชั้น หลวงตาบอกท่านรู้แล้ว หลวงปู่มันท่านจะวัดว่าใครจะมีความละเอียดรอบคอบขนาดไหน ท่านบอกว่าท่อมสุดฝีมือเลย แล้วพอเย็บ ๕ ชั้นออกมาแล้วมันรวมเป็นสบงใช้ใหม่ แล้วว่าชั้นของท่านแจ่วที่สุด ครูบาอาจารย์มองตรงนั้นนะ มองตรงนั้น

มันเหมือนทางโลก คูสิ เวลาดูศิลปะวัฒนธรรมก็เพื่อหัวใจใช้ใหม่ เพื่อพัฒนาความอ่อนโยนในใจ นี่ก็เหมือนกัน ครูบาอาจารย์ท่านมีสติมีปัญญา ท่านทำเพื่อเราๆ นียุคทองๆ แต่เรา

มองข้ามกัน มองข้ามว่าก็จะมาภาวนา จะมาพุทโธ จะมาเอาหัวใจ...แล้วเอ็งทำอะไร เอ็งพุทโธยังไม่ได้กันอยู่ เอ็งทำอะไรก็ทำกันไม่ได้ เอ็งทำอะไรก็ทำไม่ลง

เขามีอุบายไง อุบายมาขัดเกลา มากล่อมเกลา มาดูมาแล นี่คนเขามีปัญญา แต่พวกเราไปมองเห็นว่ามันเป็นธุระ ไม่ใช่ มันไม่ใช่งานของเรา เราอยากได้หัวใจ เราอยากได้มรรคได้ผล...แล้วมรรคผลมันมาจากไหนละ มรรคผลมันก็วิชาที่นั่นแหละ มันมีวิชาที่นั่นนะ ถ้ามีวิชามันมาอย่างนั้น แล้วเราจะทำอะไร

ครูบาอาจารย์ที่เป็นธรรมๆ นะ ท่านเก็บเล็กผสมน้อย หลวงตาท่านพูดบ่อย หลวงปู่มันเป็นพระอะไร หลวงปู่มันเป็นพระอรหันต์นะ ถ้าพระอรหันต์นี้สติวินัย สติวินัยคือว่าไม่มีเจตนา ไม่มีความผิด ปาปมุตๆ พระอรหันต์เป็นปาปมุต แต่ทำไมท่านเก็บหอมรอมริบละ ท่านไม่ทำ ไม่ยอมก้าวล่วงเลยละหลวงปู่มัน เพราะอะไร เพราะท่านเป็นแบบอย่าง ท่านเป็นแบบอย่าง ท่านเป็นหัวหน้าที่คนต้องทำตามใจ นี่พูดถึงว่า เป็นวัฏนธรรมนะ เป็นการขัดเกลากิเลส เป็นการดูแลหัวใจให้มันอ่อนโยนควรแก่การงาน

แล้วเวลามาภาวนา เวลานั่งภาวนาไป หลวงปู่เจี๊ยะท่านเอ็ด “นั่งแช่อยู่อย่างนั้นมันไม่พอ กินหรรอก นั่งแช่อยู่อย่างนั้นมันไม่พอ กินหรรอก นั่งแช่อยู่อย่างนั้นมันไม่พอ กินหรรอก”

มันไม่พอ กิน มันไม่มีสติไม่มีปัญญา แล้วก็นั่งแช่กันอยู่อย่างนั้นแหละ แล้วก็นั่งแช่ นี่ไง เพราะมันมองข้ามมาตั้งแต่ต้น มองข้ามมาตั้งแต่ว่า ศีล สมาธิ ปัญญา มันต้องมีความปกติของใจ มันต้องฝึกหัดขึ้นมา มันต้องดูแลหัวใจเราขึ้นมา ถ้ามันขึ้นมา สติมันฝึกมาตั้งแต่แน่นใช้ไหม ถ้าไปภาวนา ไปพุทโธ ไปปัญญาอบรมสมาธิ มันก็เป็นสมาธิที่เป็นสัมมาใช้ไหม พอเป็นสัมมาขึ้นมาแล้ว เราก็ฝึกหัดใช้ปัญญาต่อไป มันก็เป็นวิปัสสนาใช้ไหม ถ้าวิปัสสนา ปัญญาที่รู้แจ้ง ปัญญาที่เป็นภาวนามยปัญญา มันจะเกิดขึ้นต่อเนื่องกันไปใช้ไหม

แล้วนี่ไปนั่งแช่ ท่านพูดเลย พูดบ่อยมาก “พวกมันนั่งทั้งคืนไม่เท่ากับนั่งเขี้ยวหรรอก”

ท่านพูดอย่างนี้ละ แต่เมื่อคืนไม่กล้าพูด ท่านบอกท่านนั่งเขี้ยวดีกว่าพวกมันนั่งทั้งคืนทั้งคืนอีก พวกเอ็งนั่งแช่ นั่งแช่คือไม่มีปัญญาไง นั่งแช่ ไม่พัฒนาไป ทำไมมันเป็นอย่างนั้นละ มันเป็นอย่างนั้นเพราะอะไร เพราะเรามองข้าม มองข้ามไปหมดเลย อะไรก็ไม่สำคัญ อะไรก็ไม่สำคัญ ถ้าไม่สำคัญ ไม่สำคัญมันก็คือด้าน พอมันคือด้าน มันก็กดไว้ พอกดไว้ พอมันจะเป็นมันก็เป็น

มิจฉา พอเป็นมิจฉาขึ้นมามันก็สำคัญคน พอสำคัญคนมันก็ว่าของมันถูกต้อง แล้วไปบอกไม่ได้ ไปบอกไม่ได้ด้วย

แต่ถ้าความจริง หัวใจที่อ่อนโยน หัวใจของเราอ่อนโยน คุณ คุณเด็กที่มันมีน้ำใจนะ ได้ขนม มามันก็แบ่งกันนะ ให้คนนั้นให้คนนี้ แบ่งปันกัน จิตใจมันอ่อนโยน พอจิตใจมันอ่อนโยนขึ้นมา มันก็ไร้เดียงสา มันก็น่ารัก พอมันน่ารักขึ้นมา มันทำถูกต้องขึ้นมา ทุกคนก็เข้าส้อมมาไข้ใหม่ พอ มันทำต่อเนือง มันโตขึ้นมา มันก็มีหมู่มิคณะ มันมีคนดีของมัน เขาคุณแลมาตั้งแต่นั้น

ถ้าว่ายุคทองๆ ท่านทำของท่านมาอย่างนั้น แล้วมาล่องมาถึงเราละ เราระลึกถึงท่าน ระลึก ถึงท่านทำไม ถ้าระลึกถึงท่าน ระลึกถึงท่านที่ท่านเป็นแบบอย่างไง

เวลาหลวงตาท่านเทศน์ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นครูเอกของโลก องค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดาของเรา เราจะทุกข์จะยากขนาดไหน พระเราจะทุกข์จะยาก ขนาดไหน จะโดนโลกธรรม ๘ เสียคดีเท่าไรท่านบอกเลย “ภิกษุทั้งหลาย ถ้าพวกเธอโดนโลก ธรรมเสียคดีรุนแรงขนาดไหน ให้ระลึกถึงเราๆ”

เพราะว่าเวลาโลกธรรม ๘ เสียคดี องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าโดนหนักที่สุดเลย เพราะเขาจ้างคนมาค่า นางจิญจมาณวิกาเอาหมอนผูกที่ห้อง บอกว่าห้องกับพระพุทธรเจ้า เดินเข้าไป แล้วก็เดินออกมา เดินเข้าไปแล้วก็เดินออกมา สวนกับพวกพราหมณ์นะ เวลาสุดท้ายแล้วก็เอา หมอนผูกไว้ที่ห้อง “ดีแต่สอนคนอื่น ทำฉันท้องอยู่นี้”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านิ่งมาก “น้องนาง มันจะรู้กันสองคนระหว่างเธอกับ เรา”

ถ้ามันห้อง ถ้ามันไม่มีการกระทำ มันห้องขึ้นมาได้อย่างไร แต่พูดไปใครก็ไม่เชื่อ มันเป็นการรู้กันระหว่างคนสองคนไข้ใหม่ ถ้าคนสองคนทำมันถึงจะห้องขึ้นมาไข้ใหม่ ถ้าคนสองคน คนหนึ่งไม่ได้ทำ มันห้องมาจากไหนละ เทวดาถึงทนไม่ได้ เทวดาแปลงร่างเป็นหนูเข้าไปกัด เชือกจนเชือกขาด พอเชือกขาด นางจิญจมาณวิกาเดินออกไปจากวัด ธรณีสูบเลย

“ถ้าเธอโดนโลกธรรม ๘ เสียคดี ให้เธอนึกถึงเรา ให้นึกถึงเรา ให้นึกถึงองค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้า”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์นะ เป็นศาสดา แต่ในเมื่อโลกมันมี ศาสนาอยู่แล้ว มันมีคนขึ้นมาอยู่แล้ว เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีเหตุมีผล ทุกๆ อย่าง เหนือกว่า มันเป็นธรรมดาที่ทุกคนเขาต้องต่อต้าน เวลาต่อต้านเขาต่อต้านทั้งใต้ดินบนดิน ต่อต้านทุกๆ เรื่อง ทีนี้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านเป็นธรรม เมตตาเขาไปทั้งนั้นแหละ เขาจะทำให้เดือดร้อนขนาดไหนก็ยังสงสารเขา มันเมตตาเขา เพราะอะไร เพราะมันมีคบอด จิตใจมันมีคบอด มันทำไปโดยกิเลสอวิชชา มันทำโดยความไม่รู้เท่า แล้วความไม่รู้เท่าก็ชักนำไป มันทำ มันน่าสงสารๆ

เพราะกรรม กรรมมันจะให้ผลมันแน่นอน มันทำอย่างนั้นกรรมจะให้ผลมันไปข้างหน้า แล้วทำไปข้างหน้า แล้วมันทำทำไมมันนั้นนะ มันทำเพราะทกฏฐิมานะอยากเอาชนะกัน แค่อารมณ์ ชั่ววูบ แล้วก็ทำกันไป ท่านสงสาร ท่านเมตตา นี่พูดถึงเวลาท่านสงสารนะ แล้วเวลาเขาทำท่าน ละ เขาก็มาทำทุกอย่าง

“ถ้าใคร โคนโลกธรรมเสียดสีรุนแรงขนาดไหน ให้ดูเราเป็นตัวอย่าง ให้ดูเราเป็น ตัวอย่าง”

ฉะนั้น เวลาเราทุกข์เราอยากเราจะมององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้าท่านทุกข์ยากกว่าเรามากนัก ถ้าทุกข์ยากกว่าเรามากนัก นี่ครูเอกของโลกเป็น ตัวอย่าง แล้วครูบาอาจารย์ของเราท่านก็เป็นตัวอย่างไง อยู่บ้าน อยู่เรือน อยู่เมืองจันท์ มันมั่งมีศรี สุข พ่อแม่อยู่ปึกฎาก ทำไมจะต้องขึ้นไปให้มันทุกข์มันยาก ถ้ามันทุกข์ยาก กินก็กินกับเขาไม่ได้ แต่ในเมื่ออยากได้อยู่ก็ต้องกินให้ได้ ต้องกินต้องอยู่กับเขาให้ได้ เพื่ออะไร เพื่อต้องการคุณธรรม ต้องการผู้ชี้แนะ ต้องการอย่างนั้น ต้องการอย่างนั้น เขาแสวงหา

ที่หลวงตาท่านพูด เราโทษเขาไม่ได้ เราไม่โทษประชาชน เราไม่โทษบริษัท เราไม่โทษ เขา เพราะเราแสวงหาอย่างนั้น เวลาหลวงตาท่านออกไปรุดงค์ หาบ้าน ๓ เดือน ๔ เดือน ๓ หลัง ๔ หลังพอ แค่นี้ใส่บาตรพอประทังชีวิตเท่านั้นแหละ ถ้าบ้านหลังใหญ่ เห็นไหม ทางโลกเขาก็ บอกว่าเขาเอื้ออาทร เขาอยากจะทำบุญกุศล เขาเป็นห่วง

ไ้ทางปฏิบัติ โอ๊ย! วุ่นวายมาก ถ้าบ้านมากเขามากวน เขามากวนใจ ก็ต้องปฏิสังขาร ก็ คนมาหาจะไม่คุยกับเขาได้อย่างไร คนมาหานะ แต่ถ้าเราจะภาวนา คนจะภาวนาเขาไม่ปรารถนา ตรงนั้น เราโทษเขาไม่ได้ เราเลือกเอง เราเลือกเอง

นี่ก็เหมือนกัน ครูบาอาจารย์ของเราท่านขึ้นไปท่านก็รู้ พ่อแม่ไม่ให้ขึ้นๆ ขึ้นไปมันกินอยู่กับเขาไม่ได้ ไม่ได้ที่ลิ้น แต่หัวใจมันได้ หัวใจมันแสวงหา หัวใจมันอยากได้ นี่ถ้ามันทำมา เวลา มันภาวนามา มันพอกิน พออยู่พอกิน หัวใจมันพอกอยู่พอกิน มันมีคุณธรรมขึ้นมา นั่นนะ มันเป็นประโยชน์ทั้งหมด

ฉะนั้น เวลาพวกเราอยู่กินกันสุขสบาย อยู่กินกันอิมหน้าสำราญ ท่านบอกเลย “นั่งแช่อยู่อย่างนั้นนะไม่พอกินหรือ ไม่พอกิน” ท่านพูดย้ำตลอด เกือบทุกองค์ นั่งแช่ นั่งแช่ นั่งแช่คือจะเป็นสัมมามันก็ไม่ลงนั่นนะ ถ้ามันลงสัมมา มันมีกำลังของมันแล้ว มันออกมามันจะใช้ปัญญาของมันได้ ถ้ามันเป็นสัมมา มันออกรู้ ไม่ออกรู้มันก็อย่างที่หลวงตาท่านพูด เวลาจิตท่านใสสว่างหมดเลย ธรรมะมาเตือน “แสงสว่างนี้เกิดจากจุดและต่อม” กลัวว่าจะหลง

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเป็นสัมมานะ ถ้าเราภาวนาไป ถ้าทำจริงมันต้องมีเหตุให้สะกิดใจ มันต้องมีเหตุให้เราสะกิดใจ มีเหตุให้เราออกค้นคว้า มันต้องมีเหตุให้เรา แต่นี่มันไม่ใช่ “นั่งแช่อยู่อย่างนั้นแหละ มันไม่พอกิน” มันไม่พอกินแล้วมันก็ปิดกั้น มันก็ปิดหัวใจ ไอ้เรากี่ “ว่างๆ ว่างๆ” ละเมอเพื่อพากันไป

ฉะนั้น ทำให้เป็นสัมมา ถ้าสัมมาสมาธิ ทุกอย่างต้องสัมมา ต้องมีสติต้องมีปัญญาของเรา แต่พออย่างนั้นปั๊บ ว่า “ทุกข์นิยม ลำบาก คนอื่นเขาทำสะดวกสบาย คุณิ เขาปฏิบัติกันเป็นหมื่นเป็นแสน เขาปฏิบัติ”

คนโง่มากหรือคนฉลาดมาก ขนโคกับเขาโค เขาโคมีสองเขา ขนโคมีเต็มตัว ในเมื่อการเวียนว่ายตายเกิดของจิต วุฒิภาวะมันมีเท่านั้น ถ้ามันฉลาดทั้งหมด เก่งตลกของมันตกของไม่ได้หรือ ไอ้แก่งที่มันมาหลอกเอาสตางค์ มันหลอกเอาสตางค์เหยื่อไม่ได้หรือ แต่ทำไมเขาหลอกได้ล่ะ เพราะความโลภ

ไอ้นี้ก็เหมือนกัน ถ้ามันเรียบมันง่าย เขาจะเอาอย่างนั้นไป เราถึงบอกยุคทอง ยุคทองคือเขาทำจริงทำจัง เขามีสติมีปัญญา เอาจริงเอาจัง แล้วก็มีคุณธรรม มันเป็นที่เคารพบูชาของพวกเราแล้วในยุคปัจจุบันนี้สะดวกสบายไปหมดเลย ยุคพลาสติกไง ยุคพลาสติกทุกอย่างทำได้หมดแหละ แล้วเวลาเหลือทิ้งแล้วทำอย่างไรล่ะ

ถ้าสายตาของธรรมนะ มันก็เหมือนกับคนเก็บขยะ เก็บขยะเพื่อดำรงชีวิตนะ เป็นอาชีพ สุจริต ถ้าเขาทำโดยอาชีพทางโลก อย่างนั้นเป็นสุจริต แต่นี่เป็นบุคลาธิษฐาน เราเที่ยวไปเก็บขยะ เก็บขยะ ถ้าทางธรรมมองอย่างนั้น แต่ถ้าทางโลกละ อ้าว! เรามีศรัทธา เรามีลูกศิษย์ลูกหา นั้น ทางโลกไง ทางโลกเขามีเข้ามาห้อมล้อมก็ต้อง แต่ถ้าทางธรรมละ เราจะมองทางโลกหรือจะ มองทางธรรม ถ้ามองทางโลกก็ได้โลก ถ้ามองทางธรรมละ มองทางธรรมก็ไม่คลุกคลี ต้องวิเวก ต้องพยายามเอาตัวให้รอดให้ได้ ถ้าเราจะเอาธรรมนะ

แต่กระแอสังคมมันไปไกลไกล กระแอสังคม ถ้าปฏิบัติ โอ้โฮ! ทำไมมันทุกข์ยากขนาดนี้ ถ้าไปทางลัดทางสั้น ไปหมดเลย แล้วลัดสั้นลงไหนล่ะ? ลัดสั้นลงไปละเมอ เวลาคนมันนอน แล้วละเมอ “เออๆ!” เป็นอย่างนั้นหรือ มีสติไหม มันเป็นจริงไหม มันได้ไหม? มันไม่ได้

ยุคทอง ยุคทองคือว่าผู้ที่มีวุฒิภาวะ ผู้ซึ่งนำที่ดี ครูบาอาจารย์ของเราที่ดี แต่ตอนนี้มันยุค พลาสติก แล้วขยะเต็มไปหมดเลย ฉะนั้น ถ้าใครเป็นอย่างนั้น เราก็มาคูแลใจของเรา เราทำเพื่อ เรานะ ทำเพื่อประโยชน์กับเรา ถ้าทำประโยชน์กับเรา ท่านเตือนไว้ทั้งนั้นแหละ

ฉะนั้น เวลาเราพูดไป สิ่งที่เราพูด ทุกคนได้ยินหมด เพราะหลวงปู่เจี๊ยะท่านก็พูดจากปาก ของท่าน แล้วท่านก็ว่าทุกๆ คนทั้งนั้นแหละ แล้วใครเก็บมา ใครเก็บสิ่งนั้นมาเป็นคติ เป็นเครื่อง เตือนใจ เก็บมาเพื่อประโยชน์ละ ใครเอามาเป็นประโยชน์ละ

ถ้ามันเป็นประโยชน์มันก็จะไม่ทำอย่างนั้นซะใหม่ แต่ถ้าไม่เอามาเป็นประโยชน์นะ มันก็ เป็นอย่างนั้นแหละ มันเป็นอย่างนั้น ถ้าเป็นอย่างนั้นมันก็เป็นยุคเป็นคราว ถ้าเป็นยุคเป็นคราว เราต้องย้อนกลับมาที่ตัวเราแล้ว เราจะทำของเรา เราจะหาประโยชน์กับเรา ประโยชน์กับชีวิตนี้ เอาชีวิตนี้ให้รอดให้ได้

ยุคทอง ถ้ายุคทองมันยังมีอยู่ กึ่งพุทธกาลมันยังเป็นไปได้ เราทำของเราไป ถ้าทำของเรา ไป เราพิสูจน์ตรวจสอบ กาลามสูตร ไม่ให้เชื่อใครทั้งสิ้น แม้แต่เกิดขึ้นกับเรา เราก็ต้องดูแลหัวใจ ของเรา เราทำของเราเอง มันเป็นเรื่องของเราเอง ใครจะพูดอย่างไร โลกธรรม ๘ แรงเสียดสี ขนาดไหน จงดูเราเป็นตัวอย่าง จงดูเราเป็นตัวอย่าง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่าจงดู เราเป็นตัวอย่าง

มันบอกกันไม่ได้ไง บอกไปขนาดไหน ยิ่งบอกยิ่งไปไกล อิจฉาตาร้อน ไม่มีเจตนาดี ไม่หวังดี...บอกแล้วยังต้องให้เขาไม่รู้ไม่ได้ว่าเราบอก จนกว่าเขาจะเอะใจขึ้นมาแล้วเขาเห็นเอง โอ้โฮ! วันนั้นนะ วันนั้นนะ คุณสิ หลวงตาท่านเน้นย้ำไว้ เวลาท่านเทศน์กับพระ “หมูกณะจำไว้นะ คำพูดนี้จำไว้นะ ถ้าผมตายไป ใครปฏิบัติไปจะต้องมากราบศพ จะต้องมากราบศพ”

นี่ก็เหมือนกัน กว่าเราจะรู้ทัน กว่าเราจะอ้อได้ ท่านเสียชีวิตไปแล้ว แล้วระลึกได้ก็ไม่รู้จะไปดูแลใครไง แต่ถ้าเรายังอยู่นะ แหม! มันสบตา ครูบาอาจารย์ท่านมีความสุข มีความสุขเพราะอะไร มีความสุขนะ เพราะว่า ถ้าบุคคลหรือผู้ปฏิบัติใดมีหลักมีเกณฑ์ในใจ มันจะเป็นประโยชน์กับสังคมเยอะมาก เยอะมากๆ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าองค์เดียว สอน ๓ โลกธาตุ แล้วสร้างสมมาๆ เราทำมา เราเกิดมาเป็นชาวพุทธ หลวงปู่เจี๊ยะเน้นคำนี้ “เราเป็นชาวพุทธ เราเป็นชาวพุทธ” ท่านเน้นคำนี้ตลอดเลย แล้วชาวพุทธจะมีแก่นสารอะไรเป็นแก่นสารของใจล่ะ จะมีแก่นสารอะไรเป็นสมบัติของเราล่ะ นี่มีแก่นสาร แล้วมีแล้วเราไปตื่นตื่นอะไรกับโลกล่ะ ธรรมเหนือโลกแล้วมันไปกลัวโลกตรงไหนล่ะ ธรรมมันเหนือโลกแล้ว

ถ้าไม่เหนือโลก เอ็งก็หวั่นไหว เอ็งก็ไปกับเขา ถ้ามันเหนือโลกแล้วเราไปกลัวอะไร ถ้ามันเหนือโลก เราต้องนำโลกให้ได้สิ ถ้าเราเหนือโลก เว้นไว้แต่มันเหนือไม่จริงใจ ถ้ามันเหนือจริง มันเป็นไปได้อย่างไร นี่ยุคทองกับยุคพลาสติก ถ้ายุคทองมันเหนือได้ มันนำไปได้ ถ้านำไปได้ นำชีวิตเราให้ได้ก่อน ถ้า นำชีวิตเราได้ เราก็นำเขาได้ ถ้าเรานำชีวิตเราไม่ได้ เราจะไปนำใคร

สิ่งที่พูดแล้วก็จบไป   ต่อไปนี่มันก็เป็นที่ว่าใครจะเก็บไปได้ประโยชน์และไม่ได้ประโยชน์ อยู่ที่วุฒิภาวะของคน ถ้าเป็นประโยชน์ คนนั้นก็จะได้ของเขาเอง ถ้าไม่เป็นประโยชน์ เมื่อคืนเราก็ขอโทษเขาแล้ว เอวัง